

פרשת ואתחנן

ויתעבר ה' בי למענכם ולא שמע אלי ויאמר ה' אלי רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה (ג, כו)

אמר משה לפני הקב"ה כתבת בתורתך (שמות כא, ה) 'ואם אמור יאמר העבד אהבתי את אדוני ואת בני לא אצא חפשי וגו', ואני אהבתי אותך ואת בניך ואת כל מעשה ידיך וגו', השיבו הקב"ה רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה'. (מדרש).

צ"ל מה תשובה השיבו הקב"ה לטענתו של משה.

נראה לבארו ע"פ מה דאיתא בגמ' (קידושין כב, א) 'אם אמור יאמר העבד וגו' עד שיאמר וישנה', כלומר שהעבד צריך לומר שתי פעמים לא אצא. ולפ"ז נבין את תשובתו של הקב"ה, 'אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה', כיון שאם תאמר ותשנה תצטרך ע"פ דין להשאר חי וזה לא שייך מפאת כמה טעמים, לכן 'אל תוסף'.

מקור: חנוכת התורה